

Kalisz

Wydział Spraw Społecznych
i Mieszkaniowych

Kalisz 15.03.2021r.

WSSM 8030.2.2.2021

Sprawozdanie z realizacji uchwały nr XVIII/264/ 2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2019r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza na lata 2019-2023

Sprawozdanie jest pierwszym sprawozdaniem z realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza na lata 2019-2023. Program wprowadzony został uchwałą Rady Miasta Kalisza w dniu 28 listopada 2019r. Sprawozdanie uwzględnia zadania realizowane zarówno w 2019r. jak i w 2020r w obszarach ujętych w programie. Od 20 marca 2020 r. do odwołania, w Polsce obowiązuje stan epidemii, który nakłada na jednostki samorządu terytorialnego nowe obowiązki. Analiza realizacji działań podejmowanych w 2020r. wyraźnie wskazuje, iż rok ten był rokiem wyjątkowym, a większość działań wynikała z sytuacji panującej w kraju.

1. Cel główny: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Cele szczegółowe :

- 1) Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego
  - a) działania edukacyjno- informacyjne w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym
  - b) szkolenia w zakresie promocji zdrowia psychicznego.

Sposób realizacji: opracowanie/ realizacja w środowisku lokalnym programów promocji zdrowia psychicznego,

- a) promocja programów zdrowia psychicznego w środowisku lokalnym,
- b) edukacja społeczeństwa, w tym pacjentów z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin,
- c) kampanie społeczne, szkolenia, warsztaty, spotkania w zakresie zdrowia psychicznego,

W ramach realizacji ww. celu opracowano i opublikowano materiał informacyjny pn. „Zdrowie psychiczne- gdzie szukać bezpłatnej pomocy”, umieszczono w szkołach plakaty z linkiem do internetowej wersji Informatora, przeprowadzono szereg szkoleń i warsztatów w zakresie zdrowia psychicznego, komunikacji, emocji, stresu, wsparcia psychicznego, przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowia psychicznego, seksualności osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz z zaburzeniami rozwoju ze spektrum autyzmu i wiele innych. Dodatkowo podczas organizowanych przez Miasto „Białych Sobót” przeprowadzano konsultacje psychologiczne,

Wskaźniki monitoringu:

- a) liczba opracowanych/ zrealizowanych programów promocji zdrowia psychicznego: 80,
- b) liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji, warsztatów spotkań, kampanii w zakresie zdrowia psychicznego: 16,
- c) liczba kanałów dystrybucji Informatora „Zdrowie psychiczne- gdzie szukać bezpłatnej pomocy”: 12,
- d) liczba przeprowadzonych konsultacji psychologicznych podczas akcji „ Białe Soboty”-

Kalisz

Wydział Spraw Społecznych
i Mieszkaniowych

rok 2019r: 48 .

2) Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Zadania: realizacja programu zapobiegania przemocy w rodzinie, szkole i środowisku lokalnym

Sposób realizacji:

- a) wspieranie działań organizacji pozarządowych, placówek oświatowych,
- b) prowadzenie programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie,
- c) zapewnienie schronienia ofiarom przemocy oraz wsparcie terapii,
- d) wspieranie działań edukacyjnych w zakresie opracowanych/ realizowanych programów zapobiegania przemocy w szkole i środowisku lokalnym,
- e) współpraca z placówkami oświatowymi celem zapobiegania zagrożeniom zdrowotnym w zakresie zdrowia psychicznego, tworzenie grup wsparcia konsultacyjnych dla dzieci, rodziców i nauczycieli.

W ramach realizacji ww. celu przeprowadzono lekcje wychowawcze, akcje profilaktyczne dotyczące np. cyber przemocy, agresji, bezpieczeństwa w Internecie, współpracowano z Policją i Strażą Miejską w zakresie konsekwencji cyber przemocy, przeprowadzono treningi i warsztaty asertywności, programy profilaktyczne typu „Debata” i wiele innych.

Wskaźniki monitoringu:

- a) liczba osób objęta wsparciem i rodzaj działań wspierających- tworzenie konsultacyjnych grup wsparcia dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli: 2250
- b) liczba osób korzystająca z programu korekcyjno-edukacyjnego: 6713
- c) liczba działań organizacji pozarządowych oraz placówek oświatowych: 64
- d) liczba osób objęta powyższymi działaniami: 11 677 (osoby, które skorzystały z kilku programów mogą się powtarzać).

3) Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania: realizacja lokalnych programów i działań informacyjno-edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

Sposób realizacji:

- a) wspieranie lokalnych działań o charakterze sportowym, kulturalnym, integracyjnym oraz informacyjno-edukacyjnym ukierunkowanym na wsparcie aktywności osób niepełnosprawnych,
- b) wspieranie zdrowego psychicznie starzenia się.

W ramach realizacji ww. celu instytucje kultury Miasta Kalisza, tj. Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka, Filharmonia Kaliska, Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego oferują wachlarz działań służących rozbudzeniu zainteresowań kulturalnych, wzbogacaniu wiedzy o sztuce oraz wspierających rozwój osobisty poprzez działania twórcze. Gros projektów adresowane jest do szerokiego grona odbiorców (bez limitów wiekowych, bądź wynikających z kondycji psychofizycznej).

Kalisz

Wydział Spraw Społecznych
i Mieszkaniowych

Miasto wspiera ponadto lokalne działania o charakterze sportowym m.in. Międzynarodowe Halowe Mistrzostwa Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej atletyce, Ogólnopolski Memoriał Władysława Jakubka, turniej kręglarski dla osób niepełnosprawnych.

W zakresie wspierania zdrowego psychicznie starzenia się prowadzone są zajęcia integracyjne, spotkania seniorów z młodzieżą z ośrodka szkolno- wychowawczego, seniorska- olimpiada seniorów i wiele innych.

Wskaźniki monitoringu:

- a) liczba działań wspierających :19
- b) liczba instytucji realizujących: 15

4) Organizacja systemu pomocy w stanach kryzysu psychicznego

Zadanie: utrzymanie lokalnego ośrodka interwencji kryzysowej oferującego poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu

Sposób realizacji:

- a) działania/programy, interwencje realizowane przez Dział Interwencji Kryzysowej MOPS,
- b) wspieranie ofiar przemocy, klęsk żywiołowych, katastrof i innych stanów zagrażających zdrowiu,
- c) funkcjonowanie mieszkań dla osób w kryzysie,
- d) pomoc ambulatoryjna dla osób w kryzysie.

W ramach realizacji ww. celu prowadzono schronisko dla ofiar przemocy, wsparcie specjalistyczne dla mieszkańców (pomoc w sprawach urzędowych, sądowych, alimentacyjnych itp.), pomoc psychologiczną dla ofiar przemocy, prowadzono grupy wsparcia dla osób będących ofiarami przemocy, przeciwdziałano agresji i przemocy, prowadzono konsultacje psychologiczne dla osób objętych procedurą „Niebieskiej karty”, prowadzono schronisko dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu, udzielano pomocy psychologicznej dla osób zagrażających życiu i zdrowiu, prowadzono psychologiczne konsultacje ambulatoryjne dla rodzin, przeprowadzano interwencyjne wizyty w terenie dla osób w kryzysie, psychologiczne wizyty dla osób z objawami zaburzeń psychicznych, wizyty psychologa u rodzin z zaburzonymi relacjami i rodzin zastępczych, podejmowano działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia próbami samobójczymi. Dodatkowo w 2020 roku uruchomiono telefoniczne wsparcie psychologiczne dla mieszkańców Kalisza doświadczających trudności w funkcjonowaniu psychicznym lub w stanie kryzysu psychicznego związanego z trwającą epidemią SARS CoV2 oraz telefoniczny punkt konsultacyjny dla seniorów i osób objętych kwarantanną.

Wskaźniki monitoringu:

- a) liczba osób korzystających z mieszkań dla osób w kryzysie rok 2019: 74 osoby, rok 2020: 59 osób (bez wyszczególnienia na osoby chore psychicznie),
- b) liczba działań rok 2019: 14 rodzajów, rok 2020: 16 rodzajów,
- c) liczba osób korzystających z pomocy ambulatoryjnej: rok 2019: 712, rok 2020: 505

Kalisz

Wydział Spraw Społecznych
i Mieszkaniowych

2. Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb

Cele szczegółowe:

- 1) Udzielenie wsparcia psychologiczno- pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom

Zadania: wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Sposób realizacji:

- a) edukacja psychologiczno-pedagogiczna rodziców w zakresie rozwoju dzieci i młodzieży,
- b) edukacja psychologiczno- pedagogiczna nauczycieli w zakresie rozwoju dzieci i młodzieży,
- c) szkolenia, warsztaty, spotkania dla rodziców oraz nauczycieli,
- d) porady, konsultacje dla dzieci, młodzieży i rodziców,
- e) edukacja dzieci i młodzieży w zakresie promocji zdrowia psychicznego,
- f) wspomaganie działalności jednostek oświatowych.

W ramach realizacji ww. celu przeprowadzono szkolenia i warsztaty dla dzieci z następującej tematyki: „Jak radzić sobie z emocjami?”, „Jak radzić sobie w trudnych sytuacjach?”, „Jak radzić sobie ze stresem?”, „Kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie”, „Radzenie sobie w sytuacjach stresowych”, „Granice”, „Wyrażanie emocji. Samopoznanie, czyli jaki jestem”, „Moja samoocena w kontekście wyboru kierunku studiów i zawodu”, „Ach te emocje!”, „Uzależnienia behawioralne”, „Cyberprzemoc w grupie rówieśniczej”, „Komunikacja werbalna i niewerbalna, sposoby porozumiewania się”, „Przemoc słowna w grupie rówieśniczej, przeciwdziałanie agresji, Warsztaty integracyjne”, „Wzajemny szacunek i współpraca w klasie. Jak zadbać o dobrą atmosferę w klasie?”, „Na co warto zwracać uwagę w relacjach z innymi ludźmi – stymulowanie pozytywnych postaw rówieśniczych”, „Co to jest tolerancja?”, „Rozwiązywanie problemów związanych z brakiem akceptacji siebie i rówieśników”, „Jak sobie radzić z trudnymi emocjami, przeżywanie straty”, „Moc emocji” itp.

W ramach realizacji ww. celu przeprowadzono szkolenia i warsztaty dla rodziców i nauczycieli z następującej tematyki: „Grupa wsparcia dla rodziców dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwoju”, „Internet pod kontrolą”, „Gotowość szkolna”, „Bezpieczeństwo w sieci”, „Kształcenie rozwijające samodzielność, kreatywność i innowacyjność uczniów”, „Trudności uczniów w okresie dojrzewania”, „Wspieranie wychowawczej funkcji rodziny”, „Trudności wychowawcze w wieku przedszkolnym”, „Co motywuje bardziej dziecko do pokonywania trudności nie tylko szkolnych: kara czy nagroda”, „Rozwiązywanie problemów wychowawczych”.

Wskaźniki monitoringu:

- a) **liczba szkoleń, warsztatów: rok 2019:** 337 warsztatów dla dzieci i młodzieży, 8 warsztatów dla rodziców i nauczycieli, 97 prelekcji dla rodziców, 9 prelekcji dla nauczycieli, **2020:** 71 warsztatów dla dzieci i młodzieży, 4 warsztaty dla rodziców i nauczycieli, 11 prelekcji dla rodziców, 8 prelekcji dla nauczycieli,

Kalisz

Wydział Spraw Społecznych
i Mieszkaniowych

- b) **liczba porad, konsultacji:** 2019: 652 konsultacje dla dzieci i młodzieży, 861 porad dla dzieci i młodzieży, 1096 konsultacji dla rodziców i nauczycieli, 984 porady dla rodziców i nauczycieli; 2020: 437 konsultacji dla dzieci i młodzieży, 401 porad dla dzieci i młodzieży, 1591 konsultacji dla rodziców i nauczycieli, 1536 porad dla rodziców i nauczycieli;

W związku z trwającą od marca 2020 r, epidemią SarsCoV2 zaobserwowano zwiększone zapotrzebowanie wśród rodziców i nauczycieli na porady i konsultacje, natomiast z uwagi na ograniczenia w funkcjonowaniu placówek oświatowych i wymogi reżimu sanitarnego w stosunku do 2019r. spadła liczba udzielanych grupowych form pomocy w postaci warsztatów, szkoleń, prelekcji i wykładów.

3. Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Cele szczegółowe:

- 1) Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Zadania: upowszechnienie informacji o placówkach działających w zakresie ochrony zdrowia psychicznego na rzecz mieszkańców

Sposób realizacji:

- promowanie i pozafinansowe wspieranie działań placówek medycznych działających w zakresie ochrony zdrowia psychicznego,
- prowadzenie psychoterapii uzależnień, poradnictwa i konsultacji,
- udzielanie informacji o miejscach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach realizacji ww. celu udzielono dla osób dorosłych 13 661 porad, sesji i konsultacji analogicznie w roku 2020: 15 727.

W ramach realizacji ww. celu udzielono dla dzieci i młodzieży 7 779 porad, sesji i konsultacji analogicznie w roku 2020: 7860.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba dorosłych korzystających z poradni zdrowia psychicznego: 2019r.: 4972, 2020r. : 6204,
- liczba dzieci i młodzieży korzystających z poradni zdrowia psychicznego i wsparcia psychologicznego: 2019r.: 3139, 2020r.: 2356,

- 2) Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Zadania: realizowanie lokalnego programu/ działań poszerzenia zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej,

Kalisz

**Wydział Spraw Społecznych
i Mieszkaniowych**

w tym także udzielanie pomocy finansowej czy rzeczowej oraz innych świadczeń zgodnie z odpowiednimi przepisami.

Sposób realizacji:

- a) specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- b) warsztaty terapii zajęciowej (realizowane przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” oraz Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności),
- c) pomoc mieszkaniowa, stacjonarna, środowiskowa,
- d) prowadzenie świetlic dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z programem socjoterapeutycznym.

Wskaźniki monitoringu:

- a) liczba osób objętych wsparciem specjalistycznych usług opiekuńczych 2019r.: 64, 2020r.: 59 osób,
- b) liczba osób objęta warsztatami terapii zajęciowej 2019r.:101, 2020r.:101
- c) liczba podopiecznych:
  - Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi 2019r.: 66, 2020r.: 62,
  - Dziennego Domu Pomocy Społecznej 2019r.: 110, 2020r.:109,
  - Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” 2019r.:50, 2020r.:49,
- d) liczba świetlic dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z programem socjoterapeutycznym 2019r.:7, 2020r.:7,
- e) liczba dzieci korzystających ze świetlic socjoterapeutycznych 2019r.: 250, 2020r.: 250,
- f) liczba osób w mieszkaniach chronionych 2019r.:30, 2020r.: 26

3) Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadanie: zróżnicowanie form wspierania zatrudnienia dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi

Sposób realizacji:

- a) zwiększenia udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi,
- b) wsparcie zatrudnienia i aktywizacja zawodowa w ramach bieżących zadań zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia,
- c) współdziałanie z pracodawcami w zakresie promowania zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi,
- d) poradnictwo zawodowe.

W ramach realizacji ww. celu w okresie sprawozdawczym podjęto następujące działania dot. aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi: organizacja stażów, robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społeczno- użytecznych, doposażenia stanowiska pracy, organizacja szkoleń, poradnictwo zawodowe.

W latach 2019- 2020 objęto wsparciem 13 osób- mieszkańców Miasta Kalisza (2 osoby odbyły staż, 2 osoby zostały skierowane do robót publicznych, 1 osoba została skierowana do wykonywania prac interwencyjnych, 6 osób wykonywało prace społecznie użyteczne, 2

Kalisz

**Wydział Spraw Społecznych
i Mieszkaniowych**

osoby zostały zatrudnione na doposażonym stanowisku pracy) W okresie tym 4 osobom sfinansowano koszt szkoleń z zakresu obsługi wózków jezdniowych, obsługi komputera i kasy fiskalnej, eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych- upr. SEP.

Wskaźniki monitoringu

- a) liczba osób objęta wsparciem w zatrudnieniu: 13
- b) liczba podjętych działań: 7
- c) liczba pracodawców, z którymi podjęto współpracę :13
- d) liczba osób objętych szkoleniami - kursami zawodowymi: 4

4) Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy

Zadanie: koordynowanie oraz monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego oraz współdziałanie w informowaniu społeczności lokalnej o dostępnych formach pomocy

Sposób realizacji:

- a) działalność Zespołu koordynującego ds. ochrony zdrowia psychicznego,
- b) rozpowszechnianie w formie elektronicznej aktualnego Informatora.

Wskaźniki monitoringu:

- coroczne sprawozdanie z realizacji programu- Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta Kalisza- realizowane od 2021,
- liczba posiedzeń Zespołu koordynującego ds. ochrony zdrowia psychicznego: 3

Nie wszystkie opisywane działania skierowane są bezpośrednio do osób z zaburzeniami psychicznymi. Przykładowo działania służące wzbogacaniu wiedzy o sztuce, podnoszeniu kompetencji do udziału w kulturze lub doskonaleniu umiejętności twórczych nie zawsze dedykowane są określonej grupie odbiorców. Jednakże kultura odgrywa istotną rolę w rozwoju osobowościowym, uwrażliwia i wpływa na kondycję psychiczną i samopoczucie odbiorców.

Rok 2020 był inny niż wszystkie ze względu na pandemię. Od połowy marca 2020 roku działalność wszystkich instytucji bardzo się zmieniła. Wymusiła na wszystkich podejmowanie inicjatyw, które nie były wcześniej powszechnie praktykowane. Nastąpiło wykorzystanie wielu platform cyfrowych, umożliwiających zdalne porady, szkolenia itp.

Wnioski wynikające z przedstawionego sprawozdania wskazują, że w roku 2020 w stosunku do lat poprzednich nastąpił wzrost zarówno liczny osób dorosłych korzystających z porad, jak i liczby porad udzielanych przez wyspecjalizowane instytucje tj. poradnie działające na rzecz zdrowia psychicznego. W zakresie dzieci i młodzieży liczba osób korzystających z porad zmniejszyła się w roku 2020 w stosunku do 2019r. Wpływ na powyższą sytuację może mieć ograniczenie relacji rówieśniczych wynikających ze zdalnego nauczania. Konsekwencje powyższych rozwiązań widoczne będą w latach następnych. Izolacja, strach oraz zmiana nawyków wymuszona stanem epidemii niekorzystnie wpływa na zdrowie psychiczne naszych mieszkańców. Podejmowanie przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym Miasto Kalisz, wszelkich inicjatyw mających na celu promocję i profilaktykę zdrowia psychicznego będzie zatem w pełni uzasadnione.